

Νέα Αριστερά:

Μαζί θα γράψουμε ιστορία!

I. Ο κόσμος που ζούμε και η αριστερά που θέλουμε

Ζούμε σε έναν απρόβλεπτο κόσμο. Οι παλιές βεβαιότητες για το μέλλον της ανθρωπότητας δοκιμάζονται από μια συνθήκη παρατεταμένων και επάλληλων κρίσεων. Κρίσεων που δεν είναι μεμονωμένα επεισόδια, αλλά συνδέονται μεταξύ τους και συνθέτουν μια πολυκρίση του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού. Ακόμα και οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές του νιώθουν αμήχανα μπροστά στο σύνθετο τοπίο που μας περιβάλλει: την κλιματική κρίση που απειλεί τη βιωσιμότητα του πλανήτη, την οικονομική κρίση που εντείνει τις κοινωνικές ανισότητες, την γεωπολιτική κρίση που προκαλεί περιφερειακούς πολέμους και οδηγεί με τη σειρά της σε προσφυγικές ροές και σε εύθραυστες ισορροπίες. Οι εξελίξεις αυτές εκβάλλουν σε μια πρωτοφανή πολιτική κρίση. Τα ιστορικά κόμματα του 20^{ου} αιώνα εμφανίζονται όλο και πιο ανίσχυρα, ενώ ταυτόχρονα αυταρχικά καθεστώτα και μετα-φασιστικά ρεύματα αποκτούν όλο και μεγαλύτερο χώρο στον παγκόσμιο χάρτη. Τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα είναι υπό αίρεση, η δημοκρατία συρρικνώνεται, η ανασφάλεια εμπεδώνεται και διαβρώνει τη ζωή δισεκατομμυρίων ανθρώπων. Ζούμε μια πρωτοφανή αντίφαση. Σε μια εποχή συγκλονιστικών δυνατοτήτων για την ανθρωπότητα, το μέλλον εμφανίζεται ως συνώνυμο της καταστροφής ή μιας επίπονης σταθερότητας στα όρια του εφικτού.

Η Αριστερά του 21^{ου} αιώνα βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή. Τα καύσιμα του παρελθόντος έχουν εξαντληθεί. Η αναγέννησή της δεν μπορεί να στηρίζεται στην αναβίωση του παλιού. Αν θέλει να είναι κοινωνικά χρήσιμη, οφείλει να αλλάξει η ίδια. Να αποτινάξει την σκουριά από τις ήττες και τις ματαιώσεις του 20^{ου} αιώνα, να ανανεώσει το λόγο και τη δράση της, να μιλήσει για τα σύγχρονα προβλήματα με τρόπο πειστικό και πρωτότυπο. Αυτό δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Αλλά είναι η αναγκαία προϋπόθεση για να εμπνεύσει μια νέα εποχή κοινωνικής αυτοπεποίθησης και λαϊκού ενθουσιασμού. Και πάνω από όλα η Αριστερά του 21^{ου} αιώνα μπορεί και πρέπει να αποδείξει ότι ο κόσμος που ζούμε θα μπορούσε να είναι διαφορετικός. Καλύτερος. Δικαιότερος. Με κοινωνική ισότητα. Με κλιματική δικαιοσύνη. Με δημοκρατία και ελευθερία. Οι οραματικοί αυτοί στόχοι σκιαγραφούν τον σοσιαλισμό του 21^{ου} αιώνα. Τη μόνη προοδευτική απάντηση στα σύγχρονα αδιέξοδα. Την ιστορική δυνατότητα οι κρίσεις του παρόντος να μετασχηματιστούν σε θετική κατεύθυνση για την ανθρωπότητα. Την αναγκαία διεύρυνση του ορίζοντα προσδοκιών ώστε οι σύγχρονες κατακτήσεις της επιστήμης και της τεχνολογίας να υπηρετούν τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Η Νέα Αριστερά ιδρύθηκε μέσα από την κρίση της ευρωπαϊκής αριστεράς. Και είναι εδώ για να σηματοδοτήσει την αναγκαία επανίδρυσή της. Ξεκινάμε έχοντας ενσωματώσει και επεξεργαστεί τις θετικές και αρνητικές εμπειρίες του παρελθόντος. Ξεκινάμε έχοντας σαφή και συγκεκριμένη πρόταση για το πώς μπορούν να αλλάξουν οι πολιτικοί και κοινωνικοί όροι και συσχετισμοί στη χώρα μας. Ξεκινάμε έχοντας επίγνωση των δυσκολιών, αλλά κυρίως των δυνατοτήτων. Στόχος μας είναι να γράψουμε ιστορία. Όχι όμως μόνοι μας. Με τον κόσμο της εργασίας, με τα νέα κοινωνικά κινήματα, με τις ζωντανές δυνάμεις που έχουν υλικά και ρητά συμφέροντα από τη μεταβολή της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων. Η πρότασή μας συνδέει την ειρήνη με τη δημοκρατία και στοχεύει στην κοινωνική χειραφέτηση· καταλύει την πατριαρχία και όλες τις διακρίσεις φυλής, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού· ενσωματώνει τις

οικολογικές αναγκαιότητες και την προστασία του περιβάλλοντος στις παραγωγικές δραστηριότητες· συναιρεί την οικουμενική ισότητα με τη γενική ελευθερία και καθοδηγείται από τον ορίζοντα της καθολικής δικαιοσύνης. Αυτή είναι η Νέα Αριστερά. Αυτή είναι η Αριστερά της εποχής μας. Η Αριστερά που έχουμε ανάγκη.

II. Οι στόχοι της Νέας Αριστεράς

1. Ειρήνη και Σταθερότητα

Η εξελισσόμενη γενοκτονία στη Γάζα, έχει θέσει σε πολεμική ετοιμότητα πλείστες χώρες της Μέσης Ανατολής, με την Ερυθρά Θάλασσα να αποτελεί ζώνη πυρός που ήδη επεκτείνεται με την εν εξελίξει αντιπαράθεση των ΗΠΑ και της ΕΕ με το Ιράν. Την ίδια στιγμή συνεχίζεται ο πόλεμος στην Ουκρανία μετά την ρωσική εισβολή. Η αντιπαράθεση της πολιτικής «Δύσης» με τη Ρωσία, ο εντεινόμενος ψυχρός πόλεμος, η επιδείνωση των οικονομικών σχέσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας σε συνάρτηση με την κλιμακούμενη στρατιωτική ένταση με επίκεντρο την Ταϊβάν τείνουν, μεταξύ άλλων, να διαμορφώσουν ένα κλίμα όπου ο πόλεμος –ή η απειλή του– φαίνεται να επιλέγεται ως μέθοδος επίλυσης των διακρατικών εντάσεων και διαφορών.

Απέναντι σε αυτήν την εξαιρετικά επικίνδυνη κατάσταση, μόνον η αποδοχή της αναγκαιότητας να εδραιωθεί ένας πολύ-πολικός κόσμος με τη συνακόλουθη άσκηση μιας ειρηνικής πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής από *όλες* οι χώρες –ακόμη και εντός ΝΑΤΟ– μπορεί να συγκροτήσει προοπτική ειρήνης. Εν προκειμένω το κεντρικό αίτημα της Αριστεράς δεν μπορεί παρά να είναι, για μια ακόμη φορά, το ***Ειρήνη τώρα, ειρήνη παντού.***

Σε αυτήν την κατεύθυνση, επιβάλλεται η σύναψη νέων διεθνών συμφωνιών που θα αποτυπώνουν τις νέες συνθήκες συνύπαρξης και επίλυσης των διαφορών.

Ειδικά η ΕΕ βρέθηκε στην χειρότερη θέση με το ξέσπασμα των πολέμων. Αυτή απεμπόλησε τις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες που είχε αναλάβει σε κρίσιμα θέματα, όπως στο Ουκρανικό (συμφωνίες του Μίνσκ) και προσδέθηκε, από επιλογή ή αδυναμία, στο πολεμικό άρμα των ΗΠΑ. Πιο πρόσφατα, η στάση της απέναντι στην πολιτική Νετανιάχου αποδεικνύεται άκρως μυωπική. Η ευθυγράμμιση με την πολιτική των ΗΠΑ δεν βλέπει ότι η επιρροή της υπερδύναμης στη Μέση Ανατολή βαίνει διαρκώς μειούμενη, αν δεν είναι ήδη σε αποδρομή. Αρνείται δε να δει ότι αποτελεί για την ίδια μονόδρομο, τόσο από γεωπολιτική όσο και από οικονομική σκοπιά, το να δράσει ως ανεξάρτητος πόλος, ικανός να διαμορφώνει επιθυμητές σχέσεις σε ένα πολυπολικό κόσμο.

Την ίδια στιγμή η Ελλάδα και η Τουρκία έχουν μπει σε μία κούρσα αμυντικών εξοπλισμών. Στην χώρα μας έχουμε βαθιά και επώδυνη εμπειρία από το παρελθόν για τις επιπτώσεις αυτή της εξέλιξης. Προφανώς, υποστηρίζουμε την ενίσχυση της εθνικής άμυνας, αλλά αυτό προϋποθέτει σχέδιο και λογοδοσία. Η Ελλάδα οφείλει να χαράξει μια σαφή και αυτόνομη στρατηγική για την απόλυτη προστασία της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της. Μια στρατηγική σε πολλά επίπεδα -διμερές, περιφερειακό, ευρωπαϊκό και διεθνές- που θα κατατείνει μέσα από συγκεκριμένα βήματα στην παραπομπή της

οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, καθώς η επίλυση αυτής της διαφοράς μπορεί να εγγυηθεί μια μακροπρόθεσμη και βιώσιμη ειρήνη και σταθερότητα στην περιοχή. Στο πλαίσιο της εν λόγω στρατηγικής θεωρούμε αυτονόητο ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι αναπόσπαστο τμήμα των ευρωτουρκικών σχέσεων. Σε αυτές περιλαμβάνεται η επίλυση του Κυπριακού, στη βάση των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, με τη δημιουργία διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα.

2. Κλιματική Δικαιοσύνη

Η οικολογική καταστροφή και η κλιματική κρίση θίγουν πλέον αποδεδειγμένα τη βιοποικιλότητα αλλά και πλείστες μορφές ζωής στον πλανήτη ενώ η πανδημία του κορονοϊού και οι πανδημικές κρίσεις που επαπειλούνται σχετίζονται άμεσα με την συνεχιζόμενη ανισορροπία μεταξύ φύσης και επιθετικής καπιταλιστικής ανάπτυξης. Ο σκληρά ταξικός (και τοξικός) όσο και συνολικά καταστροφικός χαρακτήρας αυτής της μορφής ανάπτυξης μαρτυρείται από την υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων, την ερημοποίηση αχανών εκτάσεων, την έλλειψη πόσιμου νερού και τις διαδοχικές φυσικές καταστροφές σε πολλές χώρες, τη συνεχή επιβάρυνση του περιβάλλοντος από τις παλιές και τις ανερχόμενες βιομηχανικές δυνάμεις που επιδεινώνει τη συγκέντρωση των ατμοσφαιρικών ρύπων και εντείνει την υπερθέρμανση του πλανήτη, την επιβάρυνση από τα αποβλήτα που μολύνουν ανεπανόρθωτα θάλασσες και στεριές, τη γενετικά τροποποιημένη γεωργία, την υπερκατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών των ευκατάστατων κοινωνικών ομάδων.

Παρά τη σχετική πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε συναφείς διεθνείς συμφωνίες και διασκέψεις, η υλοποίηση των απαραίτητων μέτρων για την ανάσχεση της οικολογικής και κλιματικής κρίσης τείνει να αναβάλλεται διαρκώς. Ειδικά η ΕΕ που έχει πραγματοποιήσει μια σχετική πρόοδο βρίσκεται εγκλωβισμένη στις αντιφάσεις που απορρέουν από την ανάθεση της «πράσινης μετάβασης» αποκλειστικά στις αγορές, τη μη δέσμευση πόρων για υποδομές, την ολιγωρία ως προς την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των αντίστοιχων μέτρων στον αγροτικό τομέα, την αναστροφή των καταστροφών που έχουν ήδη επέλθει, την ανεπάρκεια αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας. Οι στόχοι για μια ουδέτερη περιβαλλοντικά ΕΕ σε δύο δεκαετίες από σήμερα φαντάζουν όλο και περισσότερο απόμακροι, αν δεν υπάρξουν μεγάλες τομές και αλλαγή πλεύσης.

Για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και την προστασία από τις φυσικές καταστροφές απαιτούνται ρήξεις με το παρελθόν, βαθιές τομές στην λειτουργία της οικονομίας, στην δομή του κράτους, στην πολιτική που αναφέρεται στις υποδομές, στη χωροταξία, την πολεοδόμηση και στο περιβάλλον, σε όσα αφορούν λίγο πολύ όλους τους οικονομικούς κλάδους. Οι ρήξεις αυτές οφείλουν να αποσκοπούν στην αποκατάσταση της φύσης και στην ανασυγκρότηση των φυσικών συστημάτων προστασίας (δάση, ρέματα, πλημμυρικές ροές), στη διόρθωση καταστροφικών παρεμβάσεων του παρελθόντος (κακοσχεδιασμένα φράγματα, αποξηράνσεις, καταστροφή δασών κ.λπ.) με τρόπο ώστε οι αναγκαίες νέες υποδομές να συμπληρώνουν και να ενισχύουν τη φυσική προστασία. Όχι να την αντικαθιστούν.

Για την Αριστερά η αντιμετώπιση της οικολογικής καταστροφής και της κλιματικής κρίσης αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα, άρρηκτα συνυφασμένη με τη στρατηγική και την καθημερινή πολιτική της. Οι παραγωγικές δυνάμεις της ανθρωπότητας, τόσο μεμονωμένα όσο και στο σύνολό τους, οφείλουν να είναι ρητά προσαρμοσμένες στις οικολογικές απαιτήσεις της ίδιας της φύσης. ***Ο σοσιαλισμός ή θα είναι πράσινος ή δεν θα υπάρξει.***

3. Κοινωνική Ισότητα

Σε μία συνθήκη διεύρυνσης των ανισοτήτων, η αξία της κοινωνικής ισότητας αποκτάει όλο και μεγαλύτερη σημασία.

Οι κοινωνικές ανισότητες εξαρτώνται από τον τρόπο προσδιορισμού μισθών και συντάξεων, από το φορολογικό σύστημα και την έκταση της αναδιανεμητικής λειτουργίας του και από το κοινωνικό κράτος, δηλαδή από την πολιτική που εφαρμόζεται στην υγεία, στην παιδεία, στην πρόνοια και στη στέγαση.

Η ριζική υποβάθμιση της εργασίας βρέθηκε στο επίκεντρο της συνολικής απορρύθμισης που επέφερε η προηγούμενη κρίση. Ο διεθνής χώρος δείχνει τον δρόμο: η επιστροφή του μαχητικού συνδικαλισμού, το κίνημα της «παραίτησης» και το κίνημα *me too*, η διεκδίκηση τού να προστατεύεται η εργασία από το σπίτι, η σύνδεση της εργασίας με την συνθήκες φροντίδας, η έκρηξη των κινημάτων «ίσης αμοιβής για τις γυναίκες», η διεκδίκηση του 35ωρου και της 4μερης εργασίας φέρνουν στο προσκήνιο τα αιτούμενα της εποχής.

Οφείλουμε να προσθέσουμε τη διεκδίκηση συλλογικών συμβάσεων εργασίας με σαφώς βελτιωμένες συνθήκες εργασίας και πληρωμένες υπερωρίες, τη νομιμοποίηση της εργασίας των μεταναστών, τη μάχη κατά των διακρίσεων, την καθιέρωση ισχυρών εποπτικών μηχανισμών, την καταπολέμηση των αντεργατικών πρακτικών και της παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας από μέρους των εταιρειών. Ο προσδιορισμός των μισθών οφείλει να ενσωματώνει την ανάπτυξη της οικονομίας και την αύξηση τη παραγωγικότητας ενόσω θα βελτιώνει τη διανομή του εισοδήματος, και θα προστατεύει τους εργαζόμενους από τον πληθωρισμό.

Το φορολογικό σύστημα οφείλει να αλλάξει άρδην ώστε όλοι να πληρώνουν ανάλογα με το πραγματικό τους εισόδημα, ώστε να αντιστραφεί η σχέση άμεσων και έμμεσων φορών υπέρ των πρώτων, ώστε να αναπτυχθούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί πάταξης της φοροδιαφυγής, ιδίως της εταιρικής. Οι σύγχρονες τεχνολογίες μπορούν εδώ να βοηθήσουν αποφασιστικά.

Η αναδιάταξη των δημοσίων δαπανών οφείλει να εδραιώσει τον ενιαίο και καθολικό χαρακτήρα των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, παιδείας και πρόνοιας. Στον αντίποδα της πολιτικής της ΝΔ που ιδιωτικοποιεί το οτιδήποτε ενισχύοντας παράλληλα αφειδώς το ήδη ιδιωτικοποιημένο. Το καταμαρτυρεί η επικουρική ασφάλιση, η υγεία, η κατάρτιση και η επαγγελματική εκπαίδευση και πιο πρόσφατα η αντισυνταγματική προσπάθεια να ιδρυθούν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Εν προκειμένω η στερέωση και η αναβάθμιση του ΕΣΥ αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Η πανδημία του κορονοϊού ήδη κατέδειξε την αναντικατάστατη αναγκαιότητά του ενώ, μαζί με τον ηρωισμό γιατρών και νοσηλευτών, ανέδειξε και τις δραματικές ελλείψεις του σε προσωπικό και υλικά μέσα. Το ΕΣΥ οφείλει να αναβαθμιστεί

ώστε να καλύπτει επαρκώς όλες τις βαθμίδες περίθαλψης και να προσφέρει υψηλές υπηρεσίες υγείας στο σύνολο των πολιτών.

Από μια άλλη πλευρά, η έκρηξη του στεγαστικού τα τελευταία χρόνια αποδεικνύει την κραυγαλέα αποτυχία του μοντέλου της αγοράς. Οι πολιτικές προτεραιότητες είναι εδώ σαφείς. Προσφορά στέγης σε συγκεκριμένες κατηγορίες πληθυσμού (φοιτητές, ευάλωτα νοικοκυριά), πάγωμα ενοικίων για ένα χρονικό διάστημα σε πιεσμένες περιοχές, ενθάρρυνση των κοινωνικών στεγαστικών συνεταιρισμών, προσφορά δημόσιας γης για την κατασκευή νέων κατοικιών, δανεισμός από χρηματοδοτικούς θεσμούς και εργαλεία εκτός του συστημικού τραπεζικού συστήματος σε κατηγορίες πολιτών όπως οι χαμηλόμισθοι, ένα μεγάλο πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας, αποτελούν μέσα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Επιπλέον, η διαμόρφωση αυστηρότερων κανόνων για την τουριστική χρήση της κατοικίας και η κατάργηση του θεσμού της χρυσής βίζας θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

4. Νέο Παραγωγικό Μοντέλο

Η ελληνική οικονομία την επαύριο της οικονομικής κρίσης βρίσκεται αντιμέτωπη μόνο τις δομικές παραγωγικές αδυναμίες της, το χαμηλό επίπεδο εισοδημάτων, μισθών και συντάξεων, την ανεργία, την εργασιακή επισφάλεια και το brain drain, αλλά και την κλιματική κρίση.

Το νέο παραγωγικό μοντέλο οφείλει να λαμβάνει υπόψη σε κάθε του βήμα την πράσινη μετάβαση, την τεχνολογική καινοτομία, την διάχυση της προστιθέμενης αξίας και την δίκαιη διανομή της στους εργαζόμενους. Οφείλει να λαμβάνει υπόψη την δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας με τους ανάλογους μισθούς, μακριά από υποδείγματα ανάπτυξης μέσω «φτηνής εργασίας».

Η συνολική παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας προϋποθέτει την καθοριστική συνδρομή ενός τεχνολογικά επαρκούς αναπτυξιακού κράτους, ικανού να διαχειρίζεται, να σχεδιάζει, να υλοποιεί και να δρα σε συνεργασία με τους τοπικούς και τους κοινωνικούς φορείς. Ταυτόχρονα, θα διαμορφώνει το πλαίσιο μιας ενιαίας και κατάλληλα στοχευμένης βιομηχανικής, αγροτικής και τεχνολογικής πολιτικής σε άμεση και κριτική αλληλεπίδραση με την κοινωνία και τις ανάγκες των ανθρώπων της.

Η διαδικασία αυτή απαιτεί σύγκρουση με ισχυρά εμποδωμένα οικονομικά συμφέροντα και τους πολιτικούς εκπροσώπους τους, συμφέροντα που επενδύουν στη στασιμότητα και την αναπαραγωγή των σημερινών δομών ή προάγουν την όποια μορφή καινοτομίας με μόνο κριτήριο το μέγιστο κέρδος.

Ο πράσινος ενεργειακός σχεδιασμός είναι κρίσιμος στο πλαίσιο του νέου παραγωγικού μοντέλου. Η χώρα οφείλει να προχωρήσει σε επίσπευση της μείωσης -και εντέλει της εξάλειψης- των ρύπων. Η γρηγορότερη μετάβαση σε ΑΠΕ επιτάσσει κατά προτεραιότητα την αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας από ενεργειακές κοινότητες νοικοκυριών, αγροτών και μικροεπιχειρηματιών. Επιβάλλεται ο επανασχεδιασμός των μεταφορών ενέργειας υπέρ των τοπικών δικτύων και της τοπικής αυτάρκειας με συμπληρωματική σταθεροποίηση μέσα από

επιλεγμένα έργα διασυνδέσεων. Η ιδέα περί εξορύξεως υδρογονανθράκων δεν μπορεί πλέον να είναι αποδεκτή για την Ελλάδα. Ούτε βέβαια η προσφυγή στην πυρηνική ενέργεια.

Γενικότερα, η πράσινη μετάβαση που αφορά όλα τα παραπάνω αποτελεί νέο πεδίο κοινωνικών αποκλεισμών και άρα κατ' εξοχήν πεδίο αντιπαράθεσης Δεξιάς και Αριστεράς. Η Δεξιά αντιλαμβάνεται την πραγματοποίηση της μετάβασης αποκλειστικά μέσω αγορών και την ίδια τη μετάβαση ως πρόσφορο έδαφος για ιδιωτική συσσώρευση και μεγιστοποίηση κερδών. Οι κοινωνικοί αποκλεισμοί και η τιμωρία των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων έπονται ευθέως. Αντίθετα, η Αριστερά προκρίνει τη στρατηγική της ενεργειακής δημοκρατίας και οριοθετεί τη μετάβαση με κοινωνικούς, τοπικούς και συμμετοχικούς όρους ως πεδίο κοινωνικής οικονομίας, διάχυσης του οφέλους στην κοινωνία, και συμπερίληψης.

Από την άλλη πλευρά, η πράσινη μετάβαση συνδέεται με βασικές αλλαγές στο παραγωγικό και καταναλωτικό πρότυπο και μπορεί να συνάδει ευθέως με τεχνολογικές καινοτομίες: ψηφιοποίηση, αυτοματοποίηση, τεχνητή νοημοσύνη. Μέσω των ανάλογων διαδικασιών, η όλη οικονομία μπορεί να συνδεθεί επωφελώς με τη φυσική ασφάλεια, τη γεωγραφία των αλυσίδων παραγωγής, την ενίσχυση των εθνικών και τοπικών δικτύων παραγωγής και κατανάλωσης. Αυτά διαμορφώνουν νέες προοπτικές για βιώσιμη ανάπτυξη ενόσω οφείλει να προέχει η περιφρούρηση και η ενίσχυση των «κοινών» και όσων πόρων ή δραστηριοτήτων μπορούν να τεθούν εκτός αγοράς.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η Ελλάδα μπορεί να γίνει τόπος ενός μετασχηματισμού που προάγει την τεχνολογική καινοτομία, το καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, μια νέα επιχειρηματικότητα, την κοινωνική οικονομία. Μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα χώρας όπου οι μικρές κλίμακες και η γεωμορφολογία στηρίζουν τη δυναμική της τοπικής πρωτοβουλίας, εκλογικεύουν τις αλυσίδες παραγωγής και κατανάλωσης και ενισχύουν τις εμπορικές ροές παραδοσιακών και νέων προϊόντων και προηγμένων τεχνολογιών.

5. Κοινωνική Ευρώπη

Η επιμονή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην λιτότητα και στην αποθέωση του ανταγωνισμού και της αγοράς έχει αφήσει το στίγμα της στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Εμείς στην Ελλάδα, έχουμε βιώσει πολύ έντονα τις καταστροφικές συνέπειες τέτοιων επιλογών από το ξέσπασμα της κρίσης και μετά. Το ατελές εγχείρημα της ενιαίας οικονομικής και νομισματικής Ευρώπης οφείλει να συμπληρωθεί άμεσα με την Κοινωνική Ευρώπη, την Ευρώπη της εργασίας και της κοινωνικής προστασίας. Και ταυτόχρονα η αρχιτεκτονική της ευρωπαϊκής πορείας να αλλάξει: να απεμπλακεί από το ασφυκτικό πλαίσιο της νεοφιλελεύθερων θεσμών και την εμμονή στην λιτότητα ώστε να ενισχυθούν οι διαδικασίες ουσιαστικής πολιτικής ενοποίησης. Όπου η αναγκαία εμβάθυνση της Δημοκρατίας απαιτεί ισχυρό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Συγκεκριμένα, διεκδικούμε ένα Σύμφωνο Σύγκλισης και Βιώσιμης Ανάπτυξης, με μεγαλύτερη δημοσιονομική ευελιξία, με κριτήρια περιφερειακής σύγκλισης, απασχόλησης και προώθησης της Πράσινης Συμφωνίας. Διεκδικούμε τη γενναία αύξηση του κοινοτικού προϋπολογισμού, τη μερική αμοιβαιοποίηση του Δημόσιου Χρέους και την ενίσχυση του αυτόνομου δανεισμού της Επιτροπής. Είμαστε πολέμιοι του φορολογικού ντάμπινγκ και των «φορολογικών παραδείσων» εντός της ΕΕ, καθώς και της προκλητικής φοροαπαλλαγής των πολυεθνικών.

Διεκδικούμε να τεθούν δίκαιοι κανόνες εναρμόνισης των φορολογικών συστημάτων και ταυτόχρονα φορολόγηση του ακραίου πλούτου.

Η κοινωνική Ευρώπη προϋποθέτει την ενίσχυση των εργαζόμενων, του κοινωνικού κράτους και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Όπου προέχει η προστασία της εργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο με την καθιέρωση ευρωπαϊκών συλλογικών διαπραγματεύσεων, η καθιέρωση ευρωπαϊκού κατώτατου μισθού, η εφαρμογή της αρχής «ίση αμοιβή για ίση εργασία», η μείωση ή κατάργηση των μορφών ευέλικτης εργασίας και η σταδιακή μετάβαση στο 35ωρο.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία δοκιμάζεται γιατί κυριαρχεί η ψευδαίσθηση ότι αυτή μπορεί να επιτευχθεί αποκλειστικά μέσω της αγοράς. Η Αριστερά απαιτεί τη σημαντική αύξηση των πόρων για τις περιφέρειες που πλήττονται από την οικολογική καταστροφή και την κλιματική κρίση και για τις κοινωνικές ομάδες που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ενεργειακή φτώχεια. Η μετάβαση καλείται να προκρίνει την ενεργειακή δημοκρατία, την αποκέντρωση, τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, ένα αποκεντρωμένο σύστημα παραγωγής και κατανάλωσης για όλες τις οικονομικές δραστηριότητες και τα νοικοκυριά. Η μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) προκειμένου να επιτευχθούν οι αναγκαίοι περιβαλλοντικοί στόχοι συνεπάγεται δικαιότερη κατανομή των επιδοτήσεων στη μικρομεσαία παραγωγή και στην οργανική γεωργία καθώς και πληθώρα παρεμβάσεων στους ενδιάμεσους κρίκους του αγροτοδιατροφικού συμπλέγματος.

Οι οικουμενικές αξίες δοκιμάζονται στο προσφυγικό και στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Αριστερά και όλες οι προοδευτικές δυνάμεις οφείλουν να ορθώσουν ένα αποφασιστικό φραγμό απέναντι στον ακροδεξιό λαϊκισμό και στην «Ευρώπης-φρούριο». Απαιτείται μια νέα, δεσμευτική μεταναστευτική πολιτική, ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου και η καθιέρωση νόμιμων και τακτικών οδών μετανάστευσης. Η μείωση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών προϋποθέτει, την αντιμετώπιση των αιτίων που τις προκαλούν: τους πολέμους, την οικονομική υπανάπτυξη, τις επιπτώσεις της οικολογικής καταστροφής και της κλιματικής κρίσης.

Η συνεργασία και η κοινή δράση των προοδευτικών δυνάμεων είναι αναγκαία προκειμένου να συνδράμει πολιτικά στα κοινωνικά κινήματα που αναπτύσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε να επιτευχθεί ο προοδευτικός μετασχηματισμός της Ευρώπης και τελικά η επαναθεμελίωση της. Με άλλα λόγια, τα προοδευτικά κινήματα των πολιτών και οι πολιτικές δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, της αριστερής Σοσιαλδημοκρατίας και των Πρασίνων μπορούν και οφείλουν να δημιουργήσουν ένα πλατύ πανευρωπαϊκό μέτωπο. Παρά τις υπαρκτές διαφορές ανάμεσα στις εν λόγω πολιτικές οικογένειες, υφίστανται κοινοί τόποι που μπορούν να εντοπιστούν συγκεκριμένα μέσα από τον διάλογο και την κοινή δράση.

6. Δημοκρατία Παντού

Τα ζητήματα της δημοκρατίας και των θεσμών έχουν τεθεί πλέον στο επίκεντρο της πολιτικής αντιπαράθεσης. Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει θέσει τη χώρα σε μια πορεία όπου ο κοινοβουλευτικός έλεγχος ουσιαστικά έχει αδρανοποιηθεί, ο πλουραλισμός στον τύπο αποτελεί εμφατικό ζητούμενο και οι Ανεξάρτητες Αρχές χειραγωγούνται ενόσω η Δικαιοσύνη

ατροφεί και ασθμαίνει. Αντίστοιχα, οι κορυφές της –διορισμένες από την Κυβέρνηση– αδιαφορούν ή τείνουν να μεροληπτούν ανενδοίαστα. Η υπόθεση των υποκλοπών και οι συστηματικές προσπάθειες συγκάλυψης του σκανδάλου συμπυκνώνει δραματικά την κρίση των θεσμών. Η κρίση αυτή, τελικά κρίση δημοκρατίας και κρίση αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος στο σύνολό του, επιδεινώνεται από τη ρατσιστική και την έμφυλη βία, τον πολλαπλασιασμό των γυναικοκτονιών, την ομοφοβία και τη ρητορική του μίσους, τα εγκλήματα με ρατσιστικό κίνητρο, το ξεκαθάρισμα λογαριασμών της νύχτας, τις εγκληματικές συμπεριφορές που εξαπλώνονται ραγδαία. Το ζήτημα της Δημοκρατίας και το συναρτώμενο ζήτημα της Δικαιοσύνης καθίστανται έτσι ζωτικό επίδικο των καιρών. Γιατί τα παραπάνω υπονομεύουν τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και συνακόλουθα τον ομαλό δημοκρατικό βίο της χώρας. Κατά συνέπεια, τα αντίστοιχα πεδία πολιτικής σύγκρουσης δεν μπορεί παρά να αφορούν την Αριστερά κατά απόλυτη προτεραιότητα. Τα νεανικά κινήματα που συγκροτήθηκαν με άξονα την αλληλεγγύη στα αντίστοιχα θύματα προσφέρουν ελπίδα και ωθούν στη συγκρότηση μιας ευρύτερης δυναμικής που μπορεί να επιφέρει τις μεγάλες αλλαγές που απαιτούνται.

III. Η Νέα Αριστερά: Απάντηση στο πολιτικό κενό

Τα αιτήματα, οι διεκδικήσεις, τα οράματα της ανθρώπινης χειραφέτησης δεν διατυπώνονται εν κενώ. Συγκροτούνται κοινωνικά και πολιτικά μέσα σε συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες, διαλέγονται με τις μεγάλες προκλήσεις της κάθε εποχής, αναμετρώνται με την ισχύ και την κυριαρχία των αντίρροπων δυνάμεων του συντηρητισμού και του νεοφιλελευθερισμού. Στη χώρα μας από το 2019 και με μεγαλύτερη ένταση από το 2023, βιώνουμε μια πρωτοφανή και ανησυχητική πραγματικότητα: την ιδεολογική και πολιτική κυριαρχία της Δεξιάς. Και την ίδια στιγμή, ένα κενό, πολιτικής και κοινωνικής εκπροσώπησης, στο χώρο της αριστεράς και των ευρύτερων προοδευτικών δυνάμεων. Η Νέα Αριστερά ιδρύθηκε αναγνωρίζοντας το κενό αυτό και την επείγουσα αναγκαιότητα ενός σύγχρονου, μαζικού, κόμματος της αριστεράς με τον ανανεωμένο ιδεολογικό και προγραμματικό λόγο που απαιτούν οι περιστάσεις και οι καιροί. Η υπόθεσή μας εκκινεί από το χώρο της ριζοσπαστικής και ανανεωτικής Αριστεράς, αλλά δεν σταματά εκεί. Εκτείνεται στα ρεύματα της πολιτικής οικολογίας, στις τάσεις της αριστερής σοσιαλδημοκρατίας που έχει διαρρήξει τις σχέσεις της με τον νεοφιλελευθερισμό, τα νέα και δυναμικά κοινωνικά κινήματα που διαπερνούν την ελληνική κοινωνία, τους δημοκρατικούς και φιλελεύθερους πολίτες που δίνουν καθημερινές μάχες, ανανεώνουν τον χώρο των ιδεών, αντιστέκονται στον ατομικισμό και στην ιδιώτευση. Η Νέα Αριστερά ξέρει με ποιους θέλει να συνομιλήσει: με τους εργαζόμενους, τους νέους, τα δυναμικά στρώματα της κοινωνίας, τους άορατους συμπολίτες μας, τους πολλαπλά καταπιεσμένους. Με αυτούς που δεν θέλουν την πολιτική του κυρίου Μητσοτάκη και την ίδια στιγμή νιώθουν ότι δεν υπάρχει μια πειστική απάντηση σε αυτήν. Αυτό είναι το δικό μας κοινωνικό και πολιτικό σύμπαν. Αυτό είναι το δικό μας κοινωνικό και πολιτικό ακροατήριο. Αυτό είναι το δικό μας κοινωνικό και πολιτικό μπλοκ εξουσίας.

Ξέρουμε ότι η συγκρότησή του απαιτεί ρηξικέλευθα βήματα και σαφή στόχευση. Και έχουμε επίγνωση ότι η δική μας δράση αποτελεί την έμπρακτη απάντηση στην αναξιοπιστία,

στην πολιτική του «μέσου όρου», στη συμβιβαστική πολιτική που ακολουθούν οι ηγεσίες των κομμάτων που τοποθετούνται στην αριστερά και στην κεντροαριστερά στη χώρα μας. Μόνο με μια ισχυρή Νέα Αριστερά η χώρα μπορεί να αποκτήσει μια αξιόμαχη δύναμη κοινωνικής και κινηματικής αντιπολίτευσης που θα ανατρέψει σε κάθε επιμέρους μέτωπο και σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο την κυριαρχία της Δεξιάς. Δεν παραγνωρίζουμε τις δυσκολίες. Αλλά έχουμε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις μας και κυρίως στα νέα ρεύματα σκέψης και δράσης που αλλάζουν το χάρτη την ελληνικής κοινωνίας. Θέλουμε να είμαστε ο καθοριστικός καταλύτης ώστε να ανοίξει ο δρόμος του μετασχηματισμού της διάχυτης κοινωνικής δυσφορίας σε υλική πολιτική δύναμη για την αλλαγή της πορείας της χώρας, για να είναι η Αριστερά πρωταγωνιστής των εξελίξεων και κυβερνητικής προοπτικής.

Αποτιμούμε κριτικά -και αυτοκριτικά- την εμπειρία του 2015-2019. Την εμπειρία της Αριστεράς στην κυβέρνηση της χώρας. Διατηρούμε τη θετική παρακαταθήκη των μεγάλων τομών και επιτυχιών εκείνης της περιόδου: την έξοδο από την εποχή των Μνημονίων, τα ριζικά μέτρα κοινωνικής πολιτικής, τη Συμφωνία των Πρεσπών. Στην πορεία προς το Ιδρυτικό μας Συνέδριο θα προχωρήσουμε σε εκτενέστερο απολογισμό της περιόδου αυτής επιμένοντας σε όσα πλήγωσαν και υπονόμισαν εντέλει το αξιακό και πολιτικό φορτίο της Αριστεράς στη χώρα μας- την τοξικότητα, την ανέξοδη καταγγελία δίχως πολιτικό βάθος, την ανεπάρκεια των στρατηγικών και πολιτικών απαντήσεων στις προκλήσεις της εποχής μας. Η διαδικασία όμως αυτή δεν αποτελεί μια άσκηση επί χάρτου. Συνιστά αναγκαία συνθήκη για το μεταβολισμό αυτής της πολύμορφης και αντιφατικής εμπειρίας σε μια νέα σύνθεση. Μια νέα σύνθεση που συνδέεται, δίχως να εξαντλείται εκεί, στο μόνιμο και προγραμματικό διάλογο και τις κοινές πολιτικές και κοινωνικές πρωτοβουλίες στον ευρύτερο αριστερό και προοδευτικό χώρο. Η Νέα Αριστερά επιζητεί το διάλογο και αρνείται κατηγορηματικά τα σενάρια των καιροσκοπικών και επιφανειακών συγκολλήσεων, το θόλωμα των θέσεων και την απόκρυψη των διαφωνιών. Ο διάλογος για να είναι παραγωγικός πρέπει να είναι ειλικρινής, ανοιχτός και δημοκρατικός. Μόνο έτσι θα ανοίξει ο δρόμος για την ήττα της Νέας Δημοκρατίας.

Η Νέα Αριστερά θα πρωταγωνιστήσει σε αυτήν την προσπάθεια. Βρισκόμαστε σε μια διαδικασία συγκρότησης. Μια διαδικασία ανοιχτή, δημοκρατική και συμμετοχική. Είμαστε ένα κόμμα που χτίζεται μέσα από την κίνησή του, την κινητοποίηση χιλιάδων ανθρώπων σε κάθε σημείο της επικράτειας, από την κινητικότητα σε όλο το χώρο της αριστεράς, του κόσμου των κοινωνικών κινημάτων και των προοδευτικών δυνάμεων. Πορευόμαστε αποκλειστικά με την «περιουσία» των αρχών, των ιδεών και των εμπειριών μας και από την ταυτόχρονη και την ίδια στιγμή συναρπαστική επίγνωση ότι αλλάζουμε και εμείς μέσα στις νέες συνθήκες. Αυτή η διαδικασία δεν γίνεται αφηρημένα. Οι σωστές ιδέες δεν πέφτουν από τον ουρανό και έχουν μικρή χρησιμότητα όταν μένουν στη σφαίρα της θεωρητικής σύλληψης. Γεννιούνται από την ενεργή συμμετοχή στις κοινωνικές διεργασίες, ανατροφοδοτούνται μέσα από την τέχνη και την επιστήμη, ακτινοβολούν μέσα από τον ανοιχτό και απροκατάληπτο διάλογο με τα νέα και σύνθετα ερωτήματα της εποχής μας. Θέλουμε το διάστημα μέχρι το ιδρυτικό μας συνέδριο να λειτουργήσει ως ένα διαρκές εργαστήριο παραγωγής Αριστερής πολιτικής που θα δοκιμάζεται στην κοινωνία και στην πράξη. Η Νέα Αριστερά ήρθε για να μείνει. Αλλά όχι για να μείνει η ίδια στάσιμη. Για να γίνει η Αριστερά της εποχής μας. Η Αριστερά που έχουμε ανάγκη.

Η ίδρυση της Νέας Αριστεράς σκόρπισε ενθουσιασμό και ανακούφιση στον κόσμο της αριστεράς στη χώρα μας. Στο διάστημα που μεσολάβησε από την ίδρυσή μας καταφέραμε και εντός και εκτός Βουλής να δείξουμε ότι υπάρχει δυνατότητα για μια νέα Αριστερά που μιλά

με τεκμηριωμένο και μαχητικό τρόπο, συγκρούεται με την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας και θέτει τους μεγάλους στόχους της κοινωνικής ισότητας, της κλιματικής δικαιοσύνης και της επανεκκίνησης της Δημοκρατίας. Το μήνυμά μας αγκαλιάζει χιλιάδες πολίτες που όλο αυτό το διάστημα με αυτενέργεια δημιουργούν πυρήνες της Νέας Αριστεράς, συγκροτούν το πολιτικό και οργανωτικό της δίκτυο, συμμετέχουν σε θεματικές οριζόντιες δικτυώσεις. Η αίσθηση του κατεπείγοντος οδηγεί σε μια διαρκή αναμέτρηση με υπαρκτά προβλήματα, καθυστερήσεις και αδράνειες. Κυρίως όμως απαιτεί από εμάς να εντείνουμε την προσπάθεια. Να απευθυνθούμε κυρίως στους πολλούς και στις πολλές που ενδιαφέρονται για τη Νέα Αριστερά έχοντας -και δικαίως πολλές φορές- επιφυλάξεις. Ο αριστερός και προοδευτικός κόσμος είναι πληγωμένος και πολλαπλά μαιωμένος. Η Νέα Αριστερά θέλει να συνομιλήσει με αυτόν τον κόσμο. Να τον ακούσει και να τον καταλάβει. Εμείς δεν αντιμετωπίζουμε τον κόσμο της αριστεράς μέσα από την τοξική πόλωση. Δεν ιδρυθήκαμε για να αποτελέσουμε την «καλή» εκδοχή παλιών και ξεπερασμένων κομμάτων της Αριστεράς. Είμαστε εδώ για να αποτελέσουμε ένα νέο κόμμα το οποίο θα λειτουργήσει ως σημείο συνάντησης ανθρώπων με διαφορετικές διαδρομές, αλλά και εμπειρίες, για τις μεγάλες μάχες που έχουμε μπροστά μας. Κανείς και καμία δεν περισσεύει. Η δημοκρατική διαμόρφωση, ο οργανωμένος διάλογος και πάνω από όλα η εμπιστοσύνη στις προθέσεις όλων μας, είναι οι αφετηρίες μας. Η βαθιά πεποίθησή μας ότι τα σημερινά αδιέξοδα μπορούν να δώσουν τη θέση τους σε μια άνθιση κοινωνικών αγώνων και πολιτικών αλλαγών είναι η πυξίδα μας. Η ενατένιση μιας κοινωνίας ελευθερίας και δημοκρατίας, του σύγχρονου σοσιαλισμού, είναι το όραμά μας. Μαζί, όλες και όλοι μαζί, θα γράψουμε ιστορία!